



LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

ES

Rīgā 2012.gada 31.janvārī

Saeimas Prezidijam

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 65.pantu pagodinos Jums nosūtīt izskatīšanai likumprojektu „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” (atbildīgā amatpersona – Valsts prezidenta likumdošanas un juridiskais padomnieks Edgars Pastars, tālrunis 67092110, e-pasts: edgars.pastars@president.lv).

- Pielikumā: 1. likumprojekts uz 2 lp.  
2. likumprojekta anotācija uz 4 lp.

Ar cieņu

Valsts prezidents  
Andris Bērziņš

## Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”

Izdarīt likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2002, 11.nr.; 2003, 12.nr.; 2006, 2., 20.nr.; 2007, 14.nr.; 2008, 24.nr.; 2009, 10., 24.nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 94., 162.nr.; 2011, 76.nr) šādus grozījumus:

1. Papildināt 7.pantu ar 11.<sup>1</sup> daļu šādā redakcijā:

„(11<sup>1</sup>) Valsts amatpersonai, kurai šā panta otrajā, trešajā, ceturtajā, piektajā, 5.<sup>1</sup>, sestajā, septītajā vai astotajā daļā noteikti speciālie amatu savienošanas ierobežojumi, atļauts savu amatu savienot ar amatu Valsts prezidenta izveidotā komisijā, padomē vai Ordeņu kapitulā, ja tas nerada interešu konfliktu. Šādai amatu savienošanai nav nepieciešams saņemt rakstveida atļauju.”

2. Izteikt 13.<sup>1</sup> pantu šādā redakcijā:

**„13.<sup>1</sup> pants. Speciālie dāvanu pieņemšanas ierobežojumi, pildot valsts amatpersonas pienākumus**

(1) Valsts prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam, Ministru prezidentam un ārlietu ministram, pildot amata pienākumus, kā arī minēto amatpersonu laulātajiem valsts, oficiālo un darba vizīšu ietvaros Latvijā vai ārvalstīs ir atļauts pieņemt diplomātiskās dāvanas, ar kurām pēc iepriekšējas saskaņošanas apmainās valstu vadītāji, parlamentu priekšsēdētāji, valdību vadītāji vai ārlietu ministri diplomātiskajā protokolā noteiktajā kārtībā.

(2) Valsts amatpersonai, pildot amata pienākumus, ir atļauts pieņemt arī dāvanas, kuras pasniedz:

1) valsts, oficiālo un darba vizīšu ietvaros Latvijā vai ārvalstīs;

2) ārvalstu vai starptautisko organizāciju amatpersonas Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās strādājošajām valsts amatpersonām;

3) valsts amatpersonai kā valsts vai pašvaldības institūcijas pārstāvim valsts svētkos, atceres un atzīmējamās dienās;

4) valsts amatpersonai tā valsts vai pašvaldības institūcija, kurā attiecīgā persona pilda amata pienākumus.

(3) Valsts amatpersonai, kamēr tā ir valsts vai pašvaldības kapitāla daļu turētāja pārstāvis kapitālsabiedrībā, kā arī divus gadus pēc šo pienākumu pildīšanas beigām ir aizliegts pieņemt dāvanas no attiecīgās kapitālsabiedrības un tās pārvaldes institūcijas locekļiem.

(4) Diplomātiskās dāvanas un dāvanas, kas tiek pieņemtas šā panta otrās daļas 1., 2. vai 3.punktā minētajos gadījumos, ir attiecīgās valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums.

(5) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas diplomātiskās un šā panta otrajā daļā minētās dāvanas, kas saskaņā ar šo likumu ir valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums.”

3. Izslēgt 13.<sup>3</sup> pantu.

4. Papildināt pārejas noteikumus ar 18.punktu šādā redakcijā:

„18. Līdz šā likuma 13.<sup>1</sup> panta piektajā daļā minēto noteikumu izdošanai, bet ne vēlāk kā līdz 2012.gada 1.decembrim, ir piemērojami Ministru kabineta 2008.gada 28.oktobra noteikumi Nr.888 "Kārtība, kādā reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas dāvanas, kas pieņemtas, pildot valsts amatpersonas pienākumus, un kas ir valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.”



Valsts prezidents  
Andris Bērziņš

**Likumprojekta  
„Grozījumi likumā „Par interešu konflikta  
novēršanu valsts amatpersonu darbībā””  
ANOTĀCIJA**

**1. Kādēļ likums ir vajadzīgs?**

Likumprojekts paredz divus grozījumus likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”. Pirmkārt, attiecībā uz amatu savienošanu Valsts prezidenta izveidotajās komisijās, padomēs un Ordeņu kapitulā. Otrkārt, precizē valsts amatpersonu dāvanu pieņemšanu, reģistrēšanu, novērtēšanu, izmantošanu un izpirkšanu.

**1.1.** Valsts prezidenta kanceleja ir saņēmusi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja skaidrojumu, ka darbs Valsts prezidenta komisijās ir uzskatāms par amatu likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē. Komisijas un padomes tiek izveidotas ar Valsts prezidenta paziņojumu vai Ministru kabineta locekļa līdzparakstītu rīkojumu. Komisiju lēmumiem ir ieteikuma raksturs. Komisiju, padomju un Ordeņu kapitula locekļi par darbu atlīdzību nesaņem.

No tā izriet, ka valsts amatpersonām, kuras varētu iekļaut darbam Valsts prezidenta komisijās, padomēs vai Ordeņu kapitulā, jāsaņem augstākas amatpersonas (institūcijas) atļauja vai īpašs deleģējums, kas var nonākt pretrunā ar minēto koleģiālo institūciju jēgu būt neatkarīgām (it īpaši Ordeņu kapitulam, kura sastāvā ieceļ personas atbilstoši saņemtajiem augstākajiem valsts apbalvojumiem) no citu valsts institūciju ietekmes. Valsts amatpersonām, kas minētas likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.panta otrajā un trešajā daļā, šāda savienošana pašlaik nav iespējama, jo likums neparedz atļauju saņemšanu šādam gadījumam.

Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.panta otrā daļa citastarp paredz, ka šajā daļā minētās amatpersonas var savienot amatu ar darbu Saeimā vai Ministru kabinetā, ja to nosaka Saeimas un tās institūciju lēmumi, Ministru kabineta noteikumi vai rīkojumi. Turklāt šīs tiesību normas nav piemērojamas arī gadījumā, ja koleģiālu institūciju izveido ar līdzparakstītu rīkojumu, jo tiesību normas satur norādi „uz darbu Saeimā vai Ministru kabinetā”. Tātad attiecībā uz Ministru kabineta un Saeimas veidotām dažādām koleģiālām institūcijām tiesiskais regulējums ir labvēlīgāks.

Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.pantā paredz, ka valsts amatpersona, kurai minētajā pantā noteikti speciālie amatu savienošanas ierobežojumi, atļauts savienot savu amatu ar amatu Valsts prezidenta izveidotā komisijā, padomē vai Ordeņu kapitulā, ja tas nerada

interesu konfliktu. Šādai amatu savienošanai nebūtu nepieciešams saņemt rakstveida atļauju.

**1.2.** Likumprojekts paredz diplomātiskās dāvanas definīciju, kas atbilst protokolāri vispārpieņemtai praksei. Tiek noteiktas vizīšu kategorijas ārvalstīs, Latvijas valsts amatpersonu loks, kas saņem diplomātiskās dāvanas, un ārvalstu amatpersonu loks, kas tās pasniedz.

Nemot vērā paražu, ka ar diplomātiskajām dāvanām protokolārā kārtībā apmainās ne tikai četras valsts augstākās amatpersonas, bet arī to laulātie, diplomātiskās dāvanas saņemšanas kritēriji tiek attiecināti arī uz amatpersonu laulātajiem, kas pilda protokolāru funkciju. Līdz šim jautājums par laulāto saņemtajām diplomātiskajām dāvanām un to izmantošanu netika regulēts vispār. Pašlaik tiesiskais regulējums pieļauj, ka diplomātiskās dāvanas valsts amatpersonas laulātajam var palikt paša laulātā īpašumā. Šāda pieeja nav pamatota, jo diplomātiskā dāvana ir dāvana valsts pārstāvim. Tādēļ likumprojekts paredz, ka valsts amatpersonu laulāto saņemtās dāvanas ir valsts nevis privātpersonu īpašums.

Tā kā Valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, Ministru prezidenta un ārlietu ministra saņemtās dāvanas tiek reģistrētas attiecīgās amatpersonas birojā (Valsts prezidenta dāvanas Valsts prezidenta kancelejā) un uzglabātas attiecīgajās institūcijās, Valsts protokolam nav iespējams veikt centralizētu diplomātisko dāvanu reģistrāciju. Līdzšinējā prakse liecina, ka pašreiz faktiski pastāvošā kārtība diplomātisko dāvanu reģistrēšanā katrā iestādē atsevišķi ir visefektīvākā. Tādēļ izstrādātie grozījumi piedāvā nostiprināt reāli pastāvošo praksi, kas veidojusies daudzu gadu garumā un pierādījusi sevi kā vislabāk funkcionējošo.

Tajā pašā laikā šobrīd tiesību aktos nav noteikta kārtība, kādā reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas diplomātiskās dāvanas. Piedāvātajos grozījumos Ministru kabinetam ir paredzēts deleģējums izdot noteikumus gan par diplomātisko, gan citu dāvanu reģistrēšanu, novērtēšanu, izmantošanu un izpirkšanu.

Grozījumi paredz atļaut valsts amatpersonai, pildot amata pienākumus, pieņemt dāvanas valsts, oficiālo un darba vizīšu ietvaros Latvijā vai ārvalstīs, nenosaucot subjektu loku, kas dāvanas var pasniegt. Pašreizējā likuma redakcija ļāva pieņemt dāvanas šādos gadījumos tikai no ārvalstu amatpersonām, tomēr šāda tiesību norma neatbilst pastāvošajai situācijai un ir nepamatoti ierobežojoša.

Jāņem vērā, ka valsts amatpersonas (it īpaši augstākās valsts amatpersonas) darba vizītēs nedodas tikai uz ārvalstīm. Turklāt, tiekoties ar ārvalstu delegācijām, tajās mēdz būt oficiāli iekļauti arī starptautisko organizāciju, uzņēmēju un biedrību pārstāvji. Šīs dāvanas nav valsts

amatpersonu īpašums, bet gan tiek reģistrētas kā valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums ar tiesībām dāvanas izpirkt.

Spēkā esošais likums Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās strādājošajām valsts amatpersonām ļauj pieņemt dāvanas tikai no ārvalstu amatpersonām.

Vēstniecībās un pārstāvniecībās, kurās veic gan diplomātiskās, gan konsulārās funkcijas, ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks var būt akreditēts vienā rezidences valstī vai starptautiskajā organizācijā vai arī ārpus savas pastāvīgās rezidences, vairākās valstīs un starptautiskajās organizācijās.

Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās strādājošās valsts amatpersonas, veicot amata pienākumus, tiek arī ar starptautisko organizāciju amatpersonām (gan publisko tiesību, gan privāto tiesību starptautisko organizāciju, piemēram, Eiropas Savienības, Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas, Sarkanā Krusta u.c.) un starptautisko uzņēmumu, korporāciju pārstāvjiem.

Apzinoties esošo situāciju, kad protokolāri noteiktajā kārtībā notiek dāvanu pasniegšana arī no šīm amatpersonām, nepieciešams to regulēt likumā. Tādējādi minētās dāvanas tiek pakļautas reģistrācijai, novēršot iespējamo korupcijas risku un atstājot tās valsts īpašumā ar tiesībām dāvanas izpirkt.

## **2. Kāda var būt likuma ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību?**

Likumprojekts šo jomu neskar.

## **3. Kāda var būt likuma ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem?**

Likumprojekts mazina spēkā esošajā likumā noteikto administratīvo slogu, paredzot atteikties no centralizētas dāvanu reģistrēšanas, kā arī mazina neefektīvus ierobežojumus.

## **4. Kāda var būt likuma ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu?**

Likumprojekts šo jomu neskar.

## **5. Kādām Latvijas starptautiskajām saistībām atbilst likumprojekts?**

Likumprojekts šo jomu neskar.

## **6. Kādas konsultācijas notikušas, sagatavojot likumprojektu?**

Likumprojekts sagatavots, konsultējoties ar Ārlietu ministriju un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju un turpinot jau vairākus gadus

ilgušo saraksti par likumprojektā ietvertajiem jautājumiem. Minētās institūcijas atbalsta likumprojekta tālāko virzību (apspriešanu).

#### **7. Kā tiks nodrošināta likuma izpilde?**

Sabiedrība tiks informēta ar laikraksta "Latvijas Vēstnesis" starpniecību. Likuma izpilde tiks nodrošināta saskaņā ar likumā un citos normatīvajos aktos noteikto kārtību.